

BOGDAN PETRU NICULICĂ, *Din istoricul preocupărilor arheologice în Bucovina. Societatea Arheologică Română*, Editura Universității Suceava, Suceava, 2009, 206 p. (inclusiv 24 p. de anexe nenumerotate) + o hartă atașată.

În timp ce pentru Principatele danubiene, devenite apoi Vechiul Regat al României, pentru Transilvania (aflată sub stăpânire austro-ungară), ca și pentru Basarabia (încorporată Rusiei țariste) s-au întreprins studii destul de ample și bine documentate, pentru realizarea unor sinteze referitoare la istoria arheologiei din acele provincii, Bucovina rămăsese oarecum într-un con de umbră, din acest punct de vedere. Tânărul muzeograf sucevean dr. Bogdan Petru Niculică, cunoscut deja ca un bun specialist în cercetarea epocii bronzului, mergând pe drumul deschis cu circa patru decenii în urmă de dr. Mircea Ignat, și-a concentrat, în ultimul timp, eforturile, în vederea aprofundării cercetărilor referitoare la istoricul arheologiei din Bucovina. Probabil că interesul i-a fost suscitât de informațiile numeroase, dar disperate, despre descoperirile făcute în Bucovina, în perioada în care această provincie s-a aflat sub stăpânire habsburgică – informații pe care le-a valorificat parțial în

teza sa de doctorat (despre Bronzul timpuriu și mijlociu în Podișul Sucevei).

Continuând cercetările în această direcție, autorul a editat recent un volum dedicat în mod special istoricului Societății Arheologice Române din Bucovina, dar care îi dă ocazia, de fapt, să treacă în revistă întreaga activitate arheologică din această provincie la sfârșitul secolului al XIX-lea. Volumul este prefațat de unul din foștii profesori ai autorului, dr. D. Boghian, care subliniază faptul că Societatea Arheologică Română și mentorul ei, Dionisie Olinescu, au reprezentat „lumini călăuzitoare” pentru mișcarea arheologică din Bucovina. La rândul său, în *Introducere*, autorul mărturisește că acest prim volum doar deschide o serie mai lungă de contribuții la istoria arheologiei bucovinene.

Capitolul I (p. 17–71), extrem de consistent, este o bine venită prezentare a contextului general în care a apărut și a activat Societatea Arheologică Română, prilejuind autorului ocazia de a trece în revistă principalele cercetări arheologice din secolul al XIX-lea, societățile de profil create, ca și muzeele înființate. Ar fi fost bine ca structura logică a acestui capitol, care prezintă adevărate micromonografii ale personalităților și

---

³ John P.D.B. Kinross, *The Ottoman Centuries. The Rise and Fall of the Turkish Empire*, Perennial Books, 1977, p. 111; Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, Vol. 3, Ed. Institutului European, Iași, 1998, p. 56.

instituțiilor implicate în cercetarea arheologică din Bucovina, să se fi regăsit și în *Cuprins*, printr-o detaliere a unor subcapitole și paragrafe, ceea ce ar fi ajutat la o regăsire mai lesnicioasă a informațiilor.

Chiar dacă astăzi multe dintre aceste preocupări arheologice de pionierat sunt considerate drept amatoriste, nu trebuie uitat, totuși, că ele s-au desfășurat sub supravegherea Comisiei Centrale a Monumentelor Istorice de la Viena, că aici au activat specialiști bine cotați pe plan european (J. Szombathy, R. Kaindl, K.A. Romstorfer), că rezultatele cercetărilor au fost consemnate în prestigioase reviste de specialitate, mijlocind astfel transmiterea informațiilor despre descoperirile făcute aici, că în Bucovina au existat mai multe societăți cu preocupări arheologice, că s-au înființat și două muzee (unul la Cernăuți, altul la Suceava), dintre care cel din capitala provinciei a editat și un anuar, în care se regăsesc consemnări arheologice, importante și pentru cercetarea actuală.

Scopul principal al lucrării se regăsește în capitoul al II-lea, dedicat istoricului *Societății arheologice române din Bucovina* (p. 73–115), accentul punându-se, cum este și firesc în acest caz, pe activitatea lui Dionisie Olinescu, părintele acestei societăți, ca și pe prezentarea colecției de antichități a Societății și a acțiunilor concrete întreprinse (îndeosebi de D. Olinescu și C. Morariu) pentru valorificarea ei științifică și muzeografică.

Capitolul al III-lea (p. 117–145) este, de fapt, o utilă restituire bibliografică, prin republicarea integrală a studiului lui D. Olinescu „Charta arheologică a Bucovinei”, apărut în *Buletinul Societății Geografice Române* din 1894, la care autorul atașează și harta originală, pe care sunt marcate, cu semne convenționale diferite, locurile cu diverse tipuri de descoperiri, cunoscute la acea dată.

Câteva succinte *Concluzii* (p. 147–149) fixează locul lui D. Olinescu și al Societății sale în contextul mișcării

arheologice europene, autorul considerând, pe bună dreptate, că arheologul bucovinean, prin lucrările publicate și prin ideile enunțate, în care se găsesc intuiții confirmate de cercetarea arheologică actuală, trebuie considerat printre fondatorii arheologiei științifice în România.

După abrevieri (p. 151–153), bibliografie (p. 155–165), un rezumat în limba engleză (p. 167–173) și index onomastic (p. 175–181), urmează *Anexe*. Acestea prezintă, de-a lungul a 24 de pagini, fotografii de epocă ale unor personalități care au avut preocupări arheologice în Bucovina, fotocopii de documente și de pagini ale unor lucrări cu subiect arheologic referitor la Bucovina. Ar fi trebuit, însă, ca aceste „anexe” să fi fost numerotate într-un fel, fie prin paginația cărții, fie cu o numerotare aparte (ca figuri/planșe), pentru că, în forma actuală, o să fie dificil de citat; de altfel, chiar autorul, când dorește să se refere la ele în text, nu o poate face decât cu trimitere generală (vezi *Anexe*). I-am sugera, de asemenea, autorului ca la viitoarele volume să nu mai considere ilustrația o „anexă”, un adaos (la care, eventual, s-ar putea chiar renunța), ci s-o integreze între paginile textului, acolo unde poate să întărească cele afirmate. O listă a ilustrațiilor (cu indicarea paginilor) ar rezolva problema regăsirii rapide a diferitelor imagini.

Fără a-și propune să se axeze pe judecăți de valoare asupra nivelului teoretic al abordărilor arheologice din Bucovina de la sfârșitul secolului al XIX-lea, autorul ne-a oferit un documentat și obiectiv istoric al cercetărilor, așa cum rezultă din numeroasele materiale editate și inedite pe care le-a cercetat. Nivelul științific corespunzător, stilul plăcut și logic al redactării ne fac să așteptăm cu încredere viitoarele contribuții ale autorului în acest domeniu.

NICOLAE URSULESCU